

» cesis. 2. ex variis S. Congregationis Concilii declarationibus relatis tum a Fagnano in Cap. *Significasti de [Offic. Archid. a n. 27 ad 34]*; tum a Cardinali Petra *ad Const. IV Coelestini III, a n. 67 ad 72*; tum a Benedicto XIV *De Synodo Dioecésana lib. II, Cap. XI, n. 15*; tum a cl. Giraldis *Expositio Iuris Pontificii, Part. 2, Sect. 99*. At vero prima quae ab Giraldis refertur est anni 1602 his verbis expressa *lib. V Decret. pag. 66*: « Censuit » facultatem ordinandi, ad Episcopum, intra cuius Dioecesis » fines Abbatia consistit, pertinere; » quod si intra Nullius Dioecesis » fines posita sit, ad viciniorem » Episcopum. Vicinitatem autem » ratione Ecclesiae, non territorii » esse attendendam. »

Alia est in *Ordin. Coelest. 22 Februarii 1631*: « Licere Episcopis » vicinioribus Ordines conferre subditis saecularibus Abbatum, et » aliorum inferiorum, etiam Nullius » Dioecesis, sine consensu eorum » Abbatum, et aliorum inferiorum. »

Quin imo praelatis Nullius Dioecesis prohibitum esse reperitur, epistolas testimoniales pro ordinibus suscipiendis ab alieno Episcopo Clericis suis concedere, nisi accedat consensus Episcopi viciniore ad quem pertinet eos ordinare, ut declaravit eadem S. Congregatio Concilii in *Beneventana 17 Novembris 1605*.

Atque ne quid rei deesset, in *Anglonen. iurisdictionis 30 Ianuarii 1717*, et in *Illardem. declaravit*, epistolas tam super vita et moribus, quam super patrimonio et titulo beneficii clericis Nullius Dioecesis concedendas esse ab eodem Episcopo viciniore. (1) Si vero Abbatia sita sit infra fines alicuius Dioecesis, concedendas esse ab Episcopo illius Dioecesis. Apud Giraldis *loc. cit.*

Exinde vero nemo inferat, nullo pacto ab praelatis inferioribus non habentibus post Concilium Tridentinum speciale privilegium, concedi posse literas testimoniales.

Etenim has dare posse suis Clericis ad Episcopos respectivos declaravit S. Congregatio Concilii in *Regien. 4 Feb. 1634*, ut idem refert Giraldis *loc. cit.*

Concludamus igitur cum Benedicto XIV *loc. cit. n. 17*: « Hucusque deducta aperte ostendunt, » praelatis inferioribus tertiae speciei non competere de iure fa-

(1) Subdit vero Giraldis *loc. cit. Nota II*: « Quod si controvertatur quanam » Dioecesis sit vicinior Abbatiae habenti territorium separatum a quacumque Dioecesi, concessio dimissoriarum, seu ordinatio subditorum dictae Abbatiae committi solet a Congr. Concilii alteri Episcopo, ut fecit in *Nullius Mense Martio 1588*, sine tamen praeiudicio Episcoporum contententium... Et die 6 Martii 1621 eadem Congregatio declaravit, sicuti iam prius declaraverat an. 1602, vicinitatem attendendam esse non ratione territorii, sed Ecclesiae. »

» cultatem concedendi literas dimissorias suis subditis, nisi haec » eis ex speciali distincto apostolico » privilegio concessa sit » (1).

Qua de causa si cuicumque privilegio, praescriptioni aut consuetudini etiam immemorabili innixi, quae originem habeat ante Concilium Tridentinum, et non ex speciali privilegio post Tridentinum obtento, alicui clerico saeculari et subdito sive Tonsuram sive aliquem ex minoribus ordinibus conferant, suspensionem in praesenti decreto latam incurrunt.

Qua Abbates regulares quicumque atque etiam Capitula et Collegia plectentur si suis subditis saecularibus epistolas dimissorias ad ordines suscipiendos concedant ad alienum Episcopum, et non ad Dioecesanum, vel viciniorem.

Qua in re tamen observamus nos non existimare hasce literas dimissoriales concedentes ad alienum episcopum pro suscipienda prima tonsura suspensionem huius capituli

incurrere. Etenim Tridentini Patres dimissorias epistolas dare prohibent tantum relate ad ordines; nec ipsi Abbates, et alii exempti, aut collegia, vel capitula quaecumque, etiam Ecclesiarum cathedralium, literas dimissorias aliquibus clericis saecularibus, ut ab aliis ordinentur concedant. Porro non semel diximus, Tonsuram clericalem sub ordinum nomine non venire; quod hoc in loco etiam ex eo apparet, quia supra Abbatibus quibuscumque prohibuerint quominus suis subditis saecularibus etiam clericalem tonsuram conferant; dum autem de dimissoriis concedendis locuti sunt unos ordines nominarunt clericis saecularibus conferendos; ergo non primam tonsuram, quam clerici iam habent. Addendum, Tridentinos Patres hoc in Capite recensere alia decreta in re ab eis lata; at in illis de unis tantum ordinibus sermonem fecisse, patet ex *Sess. XIV, Cap. 3*; *Sess. VII, Cap. 10*; *Sess. XXIII*,

(1) Subdimus quae *loc. cit. n. 16* scribit Benedictus XIV. « Nihilominus » tamen non desunt etiamnum Abbates tertiae speciei, hac peculiari praefulgentes » praerogativa, ut suis subditis litteras dimissorias ad Ordines nedum minores, » sed etiam sacros suscipiendos elargiri valeant, et reipsa elargiantur, ita ut nulli » Episcopo fas sit, sine ipsorum literis eorundem subditos ordinare. At haec praerogativa non est annexa qualitati Nullius, neque profuit ex territorio perfecte » separato sed unice derivatur ex speciali privilegio, post Tridentinum obtento, » quo Sedes Apostolica nonnullos cumulavit Abbates. Eiusmodi privilegio ab Urbano VIII auctus est Abbas Nonantulanus, ita eundem Pontificem consulente » Sacra Congregatione Concilii die 10 Ianuarii 1636. Idem indultum assecutus est » Abbas Farfensis. Eamdemque potestatem a Sixto V Abbati Cassinensi, atque a » Paulo V Abbati Cavensi factam narrat Fagnanus in Cap. *Significasti de Offic. Archid. n. 25 et 26*. » Et Capitulum S. Petri relate ad abbatiam S. Rufilii a Benedicto XIII, atque alii.

Cap. 8 de Reform. Demum dum Patres Tridentini etiam clericalem tonsuram includere voluere, de ea disertis verbis locuti sunt, ut patet ex *Sess. XIV, Cap. 2 de Reform.* Cum igitur hoc in loco de ordinibus loquantur et de clericis, neque clericalem tonsuram nominent, haec sub lege comprehendi dicenda non est.

Post haec inquirendum esse ducimus.

1. An Abbates Regulares possint minores ordines et primam tonsuram alienis subditis saecularibus conferre, qui ad eum proprii Episcopi litteras dimissorias deferant?

2. An id saltem praestare possint alienis subditis Regularibus qui nedum instructi sunt epistolis dimissoriis suorum superiorum, sed etiam consensu Episcopi in cuius Dioecesi commorantur?

Porro ad utramque quaestionem negative respondendum esse, patet ex pluribus declarationibus S. Congregationis Concilii, praesertim ex Causa Catanien. Iuris conferendi ordines minores inter Episcopum Catanien. ex una, et Monachos Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis ex altera, die 23 Novembris 1641: « Sacra Congregatio Concilii, utraque parte informante ore et scriptis, ac rationibus hinc inde deductis mature examinatis, inhaerendo decisioni Rotae Romanae sub die 27 Aprilis 1592.... nec non declarationibus eiusdem

» S. Congregationis dictae decisioni
» conformibus subsequitis, censuit,
» improbata opinione contraria, Ab-
» bates Regulares benedictos eius-
» dem Congregationis Cassinensis,
» seu alterius Congregationis, vel
» Ordinis, aut Instituti, habentes
» etiam iura episcopalia, usumque
» mitrae, baculi, et benedicendi, ac
» facultatem primam Tonsuram et
» minores Ordines conferendi, non
» posse dictam primam Tonsuram et
» minores Ordines nisi suis subditis
» Regularibus conferre, non autem
» Regularibus alterius Ordinis, Con-
» gregationis, aut Instituti, etiamsi
» habeant dimissorias suorum Su-
» periorum Regularium, et consen-
» sum Ordinariorum, intra quorum
» Dioecesium fines ipsi Regulares
» ordinandi existunt; et multo mi-
» nus personis saecularibus, et ha-
» bentibus litteras dimissorias a
» suis Ordinariis, ac propterea inhi-
» buit Archiepiscopis, Episcopis et
» aliis Praelatis inferioribus tam
» saecularibus quam Regularibus ut
» in futurum concedere non au-
» deant litteras dimissorias supra-
» dictas huiusmodi Abbatibus dire-
» ctas, nec ab ipsis recipi.

» Quod si secus fiat, tam con-
» cedentes quam ordinantes a col-
» latione ordinum suspensi ipso
» iure remaneant, praeter alias
» poenas arbitrio eiusdem S. Con-
» gregationis reservatas. Quam decla-
» rationem Urbanus VIII die 17 I-
» nuarii 1642 ad se delatam ap-
» probavit, et inviolabiliter obser-

» vari iussit, convalidando ordina-
» tiones primae Tonsurae, et Or-
» dinum minorum hucusque factas
» ab huiusmodi Abbatibus cum lit-
» teris dimissorialibus Ordinario-
» rum, et absolvendo a quibuscum-
» que poenis hac de causa incur-
» sis. » Apud Giraldu *loc. cit.*
Sect. 98, Part. II. (1).

Regulares eiusmodi subditi, qui-
bus Abbates Nullius, vel alioquin ex-
empti, conferre poterant tonsuram
et minores ordines erant solemniter
professi; nemo enim vere regularis
est, nisi solemniter professus.

Attamen in novo iure atten-
denda sunt decreta super statu Re-
gularium incipientia *Romani Pon-*
tifices et Regulari disciplinae an-
no 1848 promulgata, et Literae
Encyclicae super statu Regularium
latae die 19 Martii 1857. Porro in
declarationibus latis a S. Congr.
Epp. et Reg. die 12 Iunii 1858,
sub n. VII Eminentissimi Patres
decrevere: « Superiores Regulares,

» ad quos spectat, concedere pot-
» erunt huiusmodi professis (vo-
» torum simplicium) litteras dimis-
» sorias dumtaxat ad primam Ton-
» suram, et ad Ordines minores,
» servatis tamen de iure servandis,
» et praesertim quae circa Ordina-
» tiones Regularium ab Apostolica
» Sede praescripta sunt » (2).

Cum insuper Archiepiscopus Me-
xicanus die 19 Martii 1857 ab Apo-
stolica Sede inter alia petiisset.

« 1. Possunt ne Novitii post e-
» missa vota simplicia, ante emis-
» sionem solemnium ad sacros or-
» dines promoveri titulo paupertatis,
» non obstante Constitutione
» *Romanus* S. Pii V die 12 No-
» vembris an. 15 in lucem edita?

» 2. Possunt Provinciales dispen-
» sare cum Novitiis defectu Nata-
» lium laborantibus ante emissio-
» nem votorum solemnium, ad hoc
» ut his ordines conferantur? »

S. Congregatio die 20 Ianua-
rii 1860 respondit:

(1) Hisce vero concordant plures aliae S. Congregationis Concilii declarationes, quae legi possunt in Edit. Neapolitana Concilii Tridentini anni 1859. Quare repudianda haec in re est sententia Bonacinae qui *Part. III. Disput. III. Punct. 3.* contrarium scribit; tot enim in re latae declarationes existunt, ut ab iis nullo pacto recedi posse existimandum sit. Ut enim nonnullas allegemus, in *Brixien. 12 Decembr. 1733* haec declarata legimus:

Ad 1^m. « Monachos ordinatos ab alio Episcopo cum solis litteris obedientialibus et sine dimissoriis Episcopi Dioecesanii esse illicite ordinatos, et tam Abbates quam ipsos incidisse in poenas canonicas. »

Ad 2^m. 6^m. et 7^m. « Abbates neque sine litteris dimissoriis Ordinarii monachos dimittere ad alium Episcopum pro suscipiendis Ordinibus, neque minores ordines et tonsuram regularibus sibi non subditis conferre, neque saecularibus aliarum Dioecesium cum dimissoriis eorum Ordinarii, et sine licentia proprii ipsorum Ordinarii possunt. »

(2) Apud Bizzarri *Collectanea*, pag. 907.

Ad 1. Negative quoad Ordines sacros.

Ad 2. Affirmative pro prima tonsura et ordines minores, quatenus Provinciales ex Apostolico indulto legitime gaudeant facultate dispensandi super dicta irregularitate, eaque revocata non fuerit.

Igitur iuxta modernum ius necessarium non est ut regulares professionem solemnem emiserint, quo a propriis Abbatibus Tonsura et ordines minores conferri possint, sed satis est ut emiserint vota simplicia.

Quamvis autem Abbates nonnisi propriis subditis regularibus clericalem tonsuram et ordines minores conferre possint, exinde nemo putet eos invalide conferre si alieno subdito conferant. Hanc quaestionem iuxta concessam sibi sapientiam dimitte Benedictus XIV *lib. II Cap. XI De Synodo dioec. n. 13*: « Quod » autem ad alteram pertinet quaestionem de ordinationis validitate, » iam plerique Doctores sustineri » docuerant, primam tonsuram, minoresque ordines a praedictis Abbatibus collatos, aut Regularibus » sibi non subiectis, aut saecularibus in suis privilegiis non comprehensis. » Atque allegatis pro hac sententia praestantissimis doctoribus, prosequitur. « Huic vero » sententiae calculum subinde adiecit S. Congregatio Concilii, quae » illicitam quidem habuit, sed validam semper pronunciavit ordinationem, de qua disserimus.

» Etenim cum in causa *Conimbricen. 26 Junii 1655* quaesitum » fuisset: An Abbates Congregat. » S. Bernardi et S. Benedicti conferre potuerint ordines minores » Regularibus sibi non subditis, » nec non saecularibus etiam habitibus litteras dimissorias suorum Superiorum, respondit sane, » id fieri nequaquam potuisse, sed » simul addidit: Promotos ab illis » non indigere alia collatione doctorum Ordinum, sed absolute et rehabilitatione a Sanctissimo obtinenda. Similiter in causa » *Panormitana collationis Ordinum die 16 Martii 1647*, disceptato » Articulo: An ordines minores » per Abbatem Regularem non benedictum collati non suis subditis, sint validi, si Abbas habeat » privilegium illos suis subditis » conferendi, prodiit decisio alteri » conformis, quae antea emanaverat in causa *Catanien. 23 Novembris 1641*, cuius verba sunt: » collationem autem Ordinum subpraedictis non suis subditis, etiam » regularibus, factam, si fuerit de ordinibus etiam minoribus, et dictus Abbas non benedictus non » habeat privilegium Apostolicum, » Ordines collatos remanere invalidos, et Ordinato indigere alia » ordinatione; si vero Abbas non benedictus habeat dictum privilegium et ordines minores tantummodo contulerit suis non » subditis, Ordinato non indigere » alia ordinatione, sed solummodo

» absolute et rehabilitatione a Sede Apostolica obtinenda... Denique cum in causa Lucana proposita 16 Martii 1726 disputaretur de privilegiis concessis Abbati S. Barbarae civitatis Mantuanae, et speciatim res esset de Clerico ab eodem Abbate ad minores ordines promotus, quamquam promotus non recenseretur inter personas in Abbatis privilegio expressas, S. Congregatio ordinationem illicitam dixit, Clericumque minoribus initiatum suspensione irretitum declaravit, non tamen Ordines eidem iterum conferendos iussit.

» Quare, ut quam versamus controversiam paucis absolvamus, » aut Abbas nullo fruatur privilegio » conferendi primam Tonsuram et » minores ordines, aut privilegio » potitur illos conferendi certo personarum generi. Si primum, nec » licite nec valide potest quemquam » ad primam Tonsuram, minoresque Ordines promovere. Si alterum, illicite profecto, attamen » valide, primam tonsuram, minoresque ordines etiam aliis confert, qui caeteroquin inter personas non adnumerantur in privilegio designatas. »

Abbates decretum hoc transgredientes suspensione per annum afficiuntur ab officio et beneficio: quod quid sit alias diximus. Cum autem suspensio sit determinata ad annum, eo completo, per se cessat; at infra, transgressores sunt a Romano pontifice, vel facultatem opportunam habentibus absolventi.

Haec sed vero quae circa Abbates disputavimus extendenda sunt ad Collegia et Capitula saecularia quae habeant territorium Nullius Dioecesis, in quo iurisdictionem quasi Episcopalem exercent; ut ex. gr. Capitulum S. Petri in Vaticano hanc habet in Abbatia Nullius S. Rufilli sita in Dioecesi Brictinoriensi (1).

Qua de causa ni haec Collegia et Capitula post Concilium Tridentinum obtinuerint speciale privilegium tum conferendi tonsuram et ordines minores, tum concedendi suis subditis litteras dimissoriales ad ordines recipiendos, ut prorsus habet Capitulum Vaticanum, iisdem obstringuntur poenis, quibus Abbates, si latum a Tridentinis Patribus decretum transgrediantur.

(1) Non putamus, haec Collegia et Capitula, multo minus Abbates, computanda esse inter illos, quibus ex privilegio concessum sit, ut loco Capituli, sede vacante, in Episcopalem iurisdictionem succedant, ut intelligere videtur Commentator Patavinus in Comment. pag. 333. n. 462. II. Nullo enim pacto eiusmodi sensus extendi potest ex Cap. Tridentino, ut legenti patebit. Si vero succederent, utique eodem obstringerentur decreto.

Eadem suspensione afficiuntur qui loco Capituli in iurisdictione Episcopi succedunt Sede vacante, si decretum transgrediantur.

Concilii Tridentini Patres in expenso superius Capite sequentia addunt: « Poenam quoque impositionem iis qui contra huius Sanctae Synodi sub Paulo III decretum a Capitulo episcopali, Sede vacante, litteras dimissorias impetrant, ad illos, qui eandem litteras non a Capitulo, sed ab aliis quibusvis in iurisdictione Episcopi loco Capituli Sede vacante succedentibus obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimissorias contra formam decreti ab officio et beneficio per annum sint ipso iure suspensi. »

Pauca de hisce.

Decretum sub Paulo III latum de quo Patres Tridentini hoc in loco loquuntur et quod nos iam expendimus, interdictum infert Capitulo, si infra annum a die vacationis episcopalis dimissorias epistolas ad Ordines suscipiendos concedat Clericis non arctatis beneficii recepti aut recipiendi causa; Ordinos vero in minoribus privat clericali privilegio, praesertim in criminalibus; promotos vero ad ordines maiores suspensione afficit ab executione

ordinum ad beneplacitum futuri Praelati.

Duo igitur in praesenti capite statuunt Patres Tridentini; instaurant scilicet in ordinos eandem poenam; in illos vero qui cum in iurisdictione Episcopi loco Capituli sede vacante successerint, concedunt Clericis litteras dimissoriales ad ordines suscipiendos, decernunt non poenam interdicti, sed suspensionis ab officio et beneficio per annum.

At qui in iurisdictione Episcopali, sede vacante, loco Capituli succedunt, sunt Vicarius Capitularis, quem infra octo dies ab Episcopi morte tenetur Capitulum eligere, ad quem insuper tota iurisdictione transit privative, non cumulative cum Capitulo; tum esse possunt vel administratores, vel Vicarii Apostolici quos Romanus Pontifex deputat ad vacantem Dioecesim administrandam donec Ecclesia de novo pastore provisum non fuerit. Quamvis autem administratores deputare privative pertineat ad Apostolicam Sedem, haec tamen aliquando indulget Capitulis ut administratores deputent ab Romano tamen Pontifice confirmandos, et ad huius beneplacitum. (1) Pro re nostra autem idem est; etenim quicumque et quomodocumque succedant, decreto Tridentino tenentur obstricti.

Qua de causa si illud transgre-

diantur, suspensione per annum afficiuntur *ab officio*, quae poena comprehendit tum ordinem tum iurisdictionem; *et a beneficio*, id est a perceptione fructuum beneficii; quae poena cum sit ad annum definita, eo elapso per se cessat, at infra ab uno Romano Pontifice remitti potest.

Attamen inter doctores quaestio est, 1. an Vicarius Capitularis hanc suspensionem incurrat, vel interdicto potius teneatur. 2. an decreti transgressores poenam incurrant, quamvis qui litteras dimissorias obtinuerit, illis usi non fuerint? Quantum ad primum attinet, Rigantius *Reg. 24. § 3. n. 237* existimat, Vicarium Capitularem suspensione percipi. « Et quidem Vicario Capitulari infligitur Tridentino *Sess. 23, Cap. 10 de Reform.* poena suspensionis ab officio et Beneficio per annum. » Quod et alii sentiunt. Id vero eo argumento sustinetur quod Vicarius Capitularis reapse loco Capituli in iurisdictione Episcopali succedit.

E contra Giraldi *Expositio iuris Pontificii Part. II, sect. 100, Nota 4* affirmat. « Vicarium Capitularem concedentem intra annum dimissorias non arctato, incurrit poenam interdicti iuxta decretum *Cap. X Sess. VII.* Quae poena est latae sententiae propter verbum illud *subiaceat*, quod est praesentis temporis. » Cuius sententiae argumentum est, quod cum Capitulum infra dies octo a

morte Episcopi teneatur Vicarium Capitularem constituere, ad quem privative tota transit iurisdictione, si hic interdicto non teneretur, nesciretur quomodo Capitulum illud posset incurere, post transactos dies octo. Ut igitur stet Tridentina sanctio necesse est sub interdicto Vicarium Capitularem concludere.

Quamvis in superioribus promiserimus, nos esse de huiusmodi quaestione acturos, dum de interdictis hac in Constitutione sermo esset, tamen cum hoc in loco opportuna nascatur occasio de ea disserendi, rem agimus.

Atque primum non negamus utriusque partis argumenta tum doctorum numero, tum vi intrinseca gravi fundamento niti.

Observamus tamen, alteram quae interdicto Vicarium Capitularem supponit, ni tamen nos fallat opinio, gravissimo niti. Etenim dum Patres Tridentini *Sess. VII, Cap. X* ecclesiastico interdicto supponere Capitulum si infra annum litteras dimissorias ad ordines recipiendos arctatis concessisset, ab eiusmodi dispositione excludere non potuit Vicarium Capitularem; ipsi enim sunt qui *Sess. XXIV Cap. XVI* decernunt. « Item officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel extantem confirmare omnino tenentur. Si secus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio huiusmodi devolvatur. Et si Ecclesia ipsa

(1) Rigantius in Regulas Cancellariae R. 24, §. II, n. 38, 40.

» metropolitana fuerit aut exem-
» pta, tum antiquior Episcopus ex
» suffraganeis in metropolitana et
» propinquior Episcopus in exem-
» pta oeconomum et vicarium ido-
» neum possit constituere. »

Cum ergo supponendi non sint Patres Tridentini poenam tulisse in unum Capitulum pro spatio tantum dierum octo, etenim de anno loquuntur. *Non liceat Capitulis Ecclesiarum sede vacante infra annum a die vacationis etc.* dicendi sunt eo sub decreto comprehendisse etiam Vicarium Capitularem: hunc consequenter incurrere interdictum, et non suspensionem ab officio et beneficio. Ex quo pariter sequitur, quod cum Tridentini Patres in Capite quod expendimus locuti sint de *aliis quibusvis in iurisdictione Episcopi loco Capituli, sede vacante succedentibus*, illos intellexere, qui non a Capitulo constituti fuere, sed vel a Romano Pontifice, vel ab metropolitanano, vel antiquiore ex suffraganeis, vel viciniori pro varietate casuum.

Ab iis enim dimissorias epistolas petendo error aliquis obrepere poterat. Cum enim Tridentini inter-

(1) Resolutio relata a Garcia *loc. cit.* haec est: « Et quoad concedentes dimissorias sufficit sola concessio ad incurrendam poenam, licet eis usum (sic) non sit, ut in sequenti declaratione S. Congregationis. Vicarius capitularis sede vacante litteras dimissorias ad ordines concessit infra duos menses a die vacationis: verum cum is cui concessae litterae fuerunt, eis usus non esset, dubitatum fuit, an poena Cap. X in fine sessionis 23 in hoc casu locum haberet. Congregatio censuit, concedentem incidisse in poenam, licet is, cui concessit, usus non fuerit, nam actus fuit perfectus quoad concedentem, per quem non stetit. » Auctor postea allegat pro alio casu un. Asturicen. 21 Aprilis 1591. At non intelligitur utrum hac die et anno lata fuerit superior declaratio.

dicto subiecerint Capitulum, vel Vicarium capitularem a Capitulo constitutum, quique semper est de Capituli gremio, clerici ordinandi cogitare poterant ab eiusmodi poena exemptos illos esse qui a capitulo constituti non fuerant in iurisdictione episcopali, sed ab aliis, ex. gr. Romano Pontifice, Metropolitanano etc.; ideoque se ab iis licite posse litteras dimissoriales infra annum ad Ordines suscipiendos impetrare. Quod Patres Tridentini eliminarunt hos subiicientes suspensioni ab officio et beneficio per annum, si latum decretum transgredi et ipsi ausi fuissent.

Relate ad secundam quaestionem doctorum sententias exponemus. Nonnulli tenent, hanc suspensionem ab Capitulo incurri, quamvis concessis litteris Clerici usi non fuerint, tum quia actus Capituli est in se perfectus atque completus, neque per ipsum stat quare complementum sortitus non fuerit, tum quia in re resolutionem S. Congregationis Concilii refert Garcia *De Beneficiis part. 5, in addit. ad Cap. VII n. 92*; (1) tum quia plurimorum sententia haec est. Neque

ex Tridentino Capite aliquid apparet quod actus hic debeat ab ordinatione Clerici complementum habere; etenim interdicto subiicitur Capitulum ob epistolas dimissorias, quas infra annum non arctato concedit, sicut alii ob eandem rem suspensioni subiiciuntur. *Concedentes autem dimissorias contra formam decreti.* Hanc autem sententiam alios inter defendunt Rigantius in *Reg. Cancel. 24. § III n. 238*, atque Giraldis *Expos. Iuris Pont. Part. II, Sect. 100, Nota IV.*

At alii contradicunt, uti Diana *III, V, XII, Marchini 1, VI, III, 15*, eo quod actus tum dici nequeat perfectus atque consummatus. Haec sententia aequior nobis videtur. Etenim 1. certum est, litteras dimissorias dari ad ordines recipiendos; neque post concessas epistolas ullum, ordinarie loquendo, subest impedimentum quo quis prohibeatur illos recipere. Supponendi ergo non sunt legumlatores separare voluisse effectum a causa, neque poenam inferre, quae data fuit ne quis infra annum a die vacationis sine necessitate, ordines reciperet. Quid-

quid enim dicamus mens et finis principalis Tridentinorum Patrum hic fuit (1); at si post concessas a Capitulo litteras dimissorias ordo non recipiatur, finis a legislatoribus intentus stat integer, neque lex, fuerit etiam per accidens, et praeter mentem dimissorias concedentium, violata fuit; non intelligitur ergo quomodo Capitulum, intacto manente fine legis principali, interdictum censi possit.

2. Concilii Tridentini Patres dum *Sess. VII c. X. de Reform.* poenam inferunt, copulative, non disiunctive loqui videntur. *Si secus fiat, inquit, Capitulum contraveniens ecclesiastico subiaceat interdicto, et sic ordinati etc.* ita ut supponant ordinationem ex concessis dimissoriis litteris secutam. Non est ergo separanda ordinatio, et poena pro unis concessis dimissoriis constablienda.

Contrarium vero ex antecedentibus non probatur; etenim et ibi copulative loqui ex eo patere arbitramur, quod concedere litteras permittant arctatis; constare consequenter Tridentinos Patres num-

(1) Concilium Aurelianense V (an. 549) statuit « ut in civitate; ubi Pontifex iure humanae conditionis obierit, nullus Episcopus ante substitutionem reparati per ordinem successoris, aut in civitate, aut per parochias ordinare clericos, aut altaria audeat consecrare, vel quidquam de rebus Ecclesiae praeter humanitatem praesumat auferre. Quod si quisquam temerario ansu statuta trascenderit con- ventus ab instituto Pontifice verecundiae suae consulens sine dilatione oblata restituat. Si vero suae voluntatis arbitrio, vel quorumcumque precibus actus quamcumque personam promovere, aut contra interdictum praesumpserit, anno integro missas tantum facere non praesumat. » Ita ut etiam ante Concilium Tridentinum id quod prohibebatur directe et absolute, sede episcopali vacante, erat ordinationes agere.